

Tomasz Wardyński

Adwokatura za granicą

Palestra 28/3-4(315-316), 112-114

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wielkiej humanistycznej kultury, należał do najświetniejszych reprezentantów nauki polskiej okresu powojennego na arenie międzynarodowej. Pozostanie na zawsze w pamięci uczniów, wychowanków, przyjaciół."

Andrzeja Piątka publikacja pt.: *Styczniowe echa 1863 — Powstańczy Komisarz* w magazynie „Nowiny” (nr 24 z dn. 19 stycznia 1984 r.) jest hołdem złożonym postaci Wiktora Adama Zbyszewskiego, wielkiego patrioty, doktora praw, adwokata we Lwowie i Rzeszowie, wreszcie — burmistrza Rzeszowa od 1887 r. W czasach powstania styczniowego został wybrany Komisarzem powstańczym obwodu rzeszowskiego. Osoba W. A. Zbyszewskiego była tak bardzo zasłużona dla rozwoju Rzeszowa, że władze tego miasta dwukrotnie nazwały ulicę jego imieniem.

Autor tego szkicu biograficznego na zakończenie swoich interesujących informacji napisał:

„Jeżeli jeszcze rzeszowscy adwokaci, tak jak to przyrzekają, zajmą się uporządkowaniem jego grobowca, być może pozwoli to choć trochę ocalić pamięć o nim.”

s.m.

ADWOKATURA ZA GRANICĄ

O MIĘDZYNARODOWYCH STOWARZYSZENIACH ADWOKATÓW

W 1977 r. adwokatura polska została członkiem stowarzyszenia International Bar Association. Fakt to ważny w historii powojennej naszej korporacji, gdyż zaznaczył on w ten sposób nasze istnienie wśród społeczności międzynarodowej.

Należy przypomnieć, że przed II wojną światową adwokatura polska działała na forum międzynarodowym jako członek Union Internationale des Avocats. Organizacja ta istnieje do dziś. W 1979 r. mieliśmy okazję gościć jej delegację w Warszawie. Wydaje się ze wszech miar pożądane, aby członkostwo nasze w UIA można było reaktywować.

International Bar Association powstało w 1947 r. w okresie spontanicznego formowania się organizacji międzynarodowych. Doświadczenia, jakich doznał świat w okresie istnienia totalitarnych i zorganizowanych na kształt społeczeństwa zamkniętego Niemiec, unaocznily jak nigdy dotąd, że jedynie otwarcie się społeczeństw, ich wzajemne kontakty indywidualne oraz szeroko rozumiana współpraca we wszystkich dziedzinach życia będą mogły stanowić trwałą podstawę wzajemnego zaufania między państwami i wyłączać możliwość wojny.

W 1946 r. inne stowarzyszenie, mianowicie American Bar Association, zorganizowało konferencję korporacji adwokackich reprezentujących poszczególne kraje. Na tej konferencji delegaci reprezentujący każde z uczestniczących państw podjęły decyzję utworzenia międzynarodowego stowarzyszenia adwokatów i korporacji adwokackich, które by za cel swojej działalności wzięło wspieranie praworządności na całym świecie oraz popieranie celów i zasad działania Narodów Zjednoczonych. Członkami stowarzyszenia miały być adwokatury poszczególnych państw

oraz adwokaci indywidualni, działający jako sponsorowie finansujący działalność stowarzyszenia. Sesja inauguracyjna nowo powstałego stowarzyszenia odbyła się w dniach 17—18 lutego 1947 r. w Nowym Jorku z udziałem przedstawicieli adwokatów z 24 krajów. W dacie tej zarejestrowano też 150 członków założycieli indywidualnych. W myśl pierwotnego statutu prezesi poszczególnych adwokatów stawali się z urzędu wiceprezesami stowarzyszenia. Funkcja ta zanikła z czasem i odrodziła się dopiero w 1976 r., kiedy to ustalono, że będzie istniał urząd wiceprezesa. Do roku 1960 stowarzyszenie to objęło 43 adwokatury i stowarzyszenia adwokatów oraz 949 członków indywidualnych.

Statutowymi celami International Bar Association (dalej w skrócie: „Stowarzyszenie”) są:

- nawiązywanie i utrzymywanie stałych stosunków i wymiany ze stowarzyszeniami adwokatury i ich członkami na całym świecie,
- omawianie problemów dotyczących organizacji i statusu zawodu,
- wspomaganie członków zawodu adwokackiego na całym świecie w zakresie zarówno edukacji prawniczej, jak i w kierunku rozwoju i doskonalenia usług prawniczych świadczonych społeczeństwu,
- popieranie rozwoju wszystkich dyscyplin w dziedzinie prawoznawstwa,
- dążenie do wypracowania jednolitości definicji w odpowiednich dziedzinach prawa w drodze wspólnych studiów nad problemami z zakresu praktyki prawa,
- popieranie praworządności wymiaru sprawiedliwości wśród narodów,
- popieranie — przy uwzględnieniu powyższych założeń — zasad i celów ONZ w ich sferze prawnej oraz współpraca i popieranie współdziałania z innymi organizacjami prawniczymi o podobnych celach.

Stowarzyszenie jest organizacją o charakterze w zasadzie apolitycznym, która jako taka nie będzie się zajmowała żadnymi problemami o innym charakterze.

Rozrost Stowarzyszenia i rozszerzenie się jego działalności wywołało potrzebę udoskonalenia jego struktury organizacyjnej w celu zwiększenia intelektualnego zaangażowania członków indywidualnych w działalności Stowarzyszenia, szczególnie w dziedzinie wypracowania skutecznych sposobów wymiany informacji. Istniała również potrzeba zwiększenia dochodów Stowarzyszenia, a więc zwiększenia liczby członków indywidualnych, jako że ich składki były głównym źródłem finansów Stowarzyszenia. Utworzono specjalne sekcje zajmujące się wyspecjalizowanymi dziedzinami prawa i grupujące członków indywidualnych. Fakt ten rozwiązał również dość kontrowersyjną kwestię polegającą na tym, że członkowie ci, pokrywając większość kosztów funkcjonowania Stowarzyszenia, nie byli reprezentowani w Radzie, będącej jego organem zarządzającym. Obecnie sekcje mają swoich reprezentantów w Radzie.

W 1970 r. na Konferencji w Tokio utworzono Sekcję prawa obrotu gospodarczego (Section on Business Law). Liczy ona obecnie przeszło 5000 członków i składa się z 21 komisji problemowych, zajmujących się prawie każdą dziedziną szeroko rozumianego prawa gospodarczego. Jej celem jest wymiana doświadczeń i informacji dotyczących przepisów prawnych regulujących stosunki w dziedzinie handlu, finansów, inwestycji międzynarodowych i prawa organizującego działalność gospodarczą.

W r. 1974 utworzono Sekcję praktyki ogólnej (Section on General Practics). Ma ona służyć tym adwokatom, którzy wykonują praktykę w dziedzinie prawa cywilnego i karnego. Komisje problemowe tej Sekcji działają w dziedzinie prawa rzeczowego, spadkowego, rodzinnego, imigracji, karnego oraz w dziedzinie etyki zawodowej.

W 1982 r. powstała dalsza sekcja, mianowicie Sekcja prawa eksploatacji energii i zasobów mineralnych. Jej zaczątkiem była komisja zajmująca się tymi problemami, działająca w łonie Sekcji prawa obrotu gospodarczego. Utworzenie tej nowej sekcji jest wynikiem gwałtownego rozwoju reprezentowanych przez nią dziedzin prawa. Składa się ona z 4 komisji zajmujących się prawem dotyczącym eksploatacji ropy naftowej i gazu, eksploatacji węgla, eksploatacji innych złóż mineralnych i eksploatacji energii jądrowej.

Każda z omówionych wyżej sekcji ma swego przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza. Wchodzi ona w skład Rady Stowarzyszenia. Reprezentują oni swe sekcje również na zgromadzeniu ogólnym.

Na Konferencji w New Delhi w 1982 r. został uchwalony nowy statut Stowarzyszenia. Według tego statutu organem zarządzającym Stowarzyszeniem jest RADA. Składa się ona z delegatów poszczególnych adwokatów oraz urzędników sekcji. Organem prawodawczym, wykonującym funkcje kontrolne oraz dokonującym wyboru urzędników Stowarzyszenia, jest ZGROMADZENIE OGÓLNE, składające się z delegatów poszczególnych adwokatów (nie więcej niż 1 delegat na 1000 członków, ale i nie więcej niż 10 delegatów w ogóle). Sekcje delegują swoich urzędników i delegatów po 1 na każdy 1000 członków, ale i nie więcej niż 10 delegatów w ogóle.

International Bar Association skupia przeszło 6000 członków indywidualnych i 84 stowarzyszenia adwokatów z poszczególnych państw. Stowarzyszenie to jest uznanym autorytetem w dziedzinie wszelkich problemów, jakie się pojawiają przy wykonywaniu międzynarodowej praktyki adwokackiej. Oprócz organizowania międzynarodowych seminariów dotyczących zagadnień praktycznych opiniuje ono projekty uchwał i dyrektyw dla ONZ, Rady Europejskiej i EWG.

Obecność przedstawicieli naszej adwokatury na forum tej organizacji ogranicza się — w miarę naszych skromnych możliwości finansowych — do sporadycznego udziału delegatów NRA w sesjach Rady Stowarzyszenia. W 1979 r. adwokat Zdzisław Czeszejko-Sochacki oraz adwokat Tomasz Wardyński uczestniczyli w sesjach Rady w Kopenhadze. W 1982 r. adwokat Maciej Dubois oraz adwokat Tomasz Wardyński uczestniczyli w sesji Rady w Glasgow, a ponadto w tym samym roku adw. adw. Maciej Dubois, Józef Kuczyński i Tomasz Wardyński uczestniczyli w Konferencji w New Delhi.

Konferencje Stowarzyszenia zwoływane są co 2 lata. Zadaniem ich jest podsumowanie osiągnięć działalności Stowarzyszenia, a stanowić mają próbę syntezy wyników prac komisji problemowych. Z okazji tych konferencji odbywają się sesje Zgromadzenia Ogólnego.

Nie sądzę, aby trzeba było dowodzić, jak ważną rzeczą jest dla naszej korporacji uczestnictwo w tym Stowarzyszeniu, którego główną funkcją jest pogłębianie wiedzy profesjonalnej wszystkich członków międzynarodowej społeczności adwokackiej. Z punktu widzenia naszych zawodowych interesów członkostwo w International Bar Association daje nam sposobność powiększenia naszej wiedzy o instytucjach i przepisach systemów prawa, których nie znamy albo których przynajmniej nie wszyscy znają dostatecznie. Jest to również sposobność do nawiązania współpracy zawodowej. Nie można zapominać, że poza krajem znajdują się setki tysięcy Polaków i że rozwiązywanie różnych problemów — chociażby w dziedzinie prawa rodzinnego — wymaga od nas coraz częściej znajomości prawa obcego, co z kolei umożliwi nam obronę i dochodzenie praw za granicą przez naszych klientów.